secutus est xp̄m. ¶ Quartū est glorie mūdi
alis despectio. quia vestibus tm̄ lineis vte-
batur. ¶ Quintum est exercicij sp̄ualis fre-
quētatio qꝛ ꝯtinue flexis genibꝰ orabat vſ
qꝫ ad duriciem cameli. ¶ Sextum est assi-
dua mentis eleuatio qꝛ solus in templo ſꝑ
orabat. Ex quibꝰ pꝫ ꝙ imitatores horꝝ ve
nerandorꝝ aploꝝ inter filios dei ꝯputanᷣ

lxviij De inuentione sancte crucis Ser-
mo primus.

Qui me inuenerit inue
niet vitaꝫ et hauriet
salutē in dn̄o. Puer.
viij. Quāuis verba ꝓ
posita scribantᷣ ad lit
terā ꝓ laude sapie di
uine pn̄t tn̄ ꝯuenie̅-
ter assumi ꝓ laude vi
uifice crucis in qua ip̄a sapia diuīa pepen
dit p̄dicamꝰ eīm dei virtutē xp̄m et dei sapi
enciam vt ait aplus. vn̄ aug. sup illo verbo
gal. vj. Mihi aūt absit gl̄iari nisi ī cruce dn̄i
nr̄i iesu xp̄i dicit sic. Crucē vt in ea glorie
mur dn̄s suo gestans humero ꝓ virga r̄gni
nobis ꝯmendauit qd̄ est grande ludibrium
impijs grande misteriū pijs. Et vbi mundi
ph̄us erubuit ibi aplūs thaurū repꝑit et qd̄
illi visum ē stulticia aplō est factum sapien
tia et gl̄ia. ¶ Cōueniēter ergo in ꝑsona ip
sius sapie crucifixe dr̄ verbū ꝓpositum. Qui
me inuenerit ⁊c. ¶ In quibꝰ verbis viuifi-
ca crux describitᷣ tripliciter. ¶ Primo vt a-
mabilis et graciosa ex eius inuentōne quia
mirifice inuenta fuit. ¶ Secundo vt mira
bilis et virtuosa ex nostra reparatōe quia
de morte ad vitaꝫ mirabiliter nos reduxit
¶ Tercio vt vtilis et fructuosa ex nostra
saluatione. quia beatitudinem eternā no
bis salubriter restituit. ¶ Eius inuentō gra
tiosa notatur cum p̄mittitur. Qui me inue-
nerit. nostra reparatio v̊tuosa notatur cuꝫ
additur. inueniet vitam. ¶ Sed eius sal-
uatio fructuosa habetur cum subdrᷣ Et hau
riet salutem a domino. ¶ Quantum ad pri-
mum sciendum ꝙ duplex est inuentio san-
cte crucis ¶ Una corporalis qua sancta he
lena hodierna die eam reperit. Alia spiri-
tualis qua quelibet mēs deuota ip̄aꝫ quot
tidie inuenit. ¶ Circa primam inuentioneꝫ
sciendum ꝙ lignum illud materiale anteq̄
de ea crux fieret inuentum fuit diuersimo-
de. ¶ Primo a seth filio ade cui de paradiso
terrestri angelum ramūculum quēdam tra
didit iubens vt ip̄m in montem libani plā
taret qd̄ et fecit vt legitur in euangelio ni

codemi ꝑ parte. Et sic alibi legitur Ramū
culus ille fuit de ligno in quo adam pecca-
uerat. ¶ Secundo a salomone inuenta est
arbor pulcra que ex predicto ramūculo cre
uerat quā succidi fecit ꝓ opere templi sed
nulli edificationi ꝯueniebat ¶ Tercio īuē-
tum est lignum illud a regina saba in domo
saltus de ip̄a ꝓphetauit ꝙ in eo suspenden
dus erat quidam ꝑ cuiꝰ mortem regnuꝫ iu
deorꝝ deleri debebat ꝓpter quod salomon
lignum inꝓfundissimis terre visceribus di
mergi fecit vt legitur in historia scolatica.
¶ Postmodū quarto inuentū est lignū il-
lud supnatare in ꝓbatica piscina tp̄e quo
xp̄us crucifigendus erat. Et tūc iudei lignū
illud acceperunt et de eo crucem fabricaue
runt in qua xp̄m dominuꝫ crucifixerunt Et
post passionē et resurrectionem domini iu-
dei crucem illam sanctam ꝓfunde sub ter-
ra in monte caluarie absconderunt. vbi la
tuit ducentis annis et amplius vſqꝫ ad tē
pus constantini et helene. Quia inuentio
ista facta que hodie ꝑagitᷣ ab ecclesia Et
de hac solum loquendū est quia hec sola fu
it inuentio sacrosancte crucis. Alie autem
de quibus supra dictū est fuerunt inuentio-
nes cuiꝰdam ligni nondū sanguine xp̄i san
xiati ¶ C ¶ Notādū aūt ꝙ hec sacrosancta
crux fuit ꝓpalata pluribus signis tam ante
eiꝰ inuentōꝫ quā in ip̄iꝰ inuētione q̄ etiaꝫ
post inuētionē. ¶ Primo inquā crux ista be
nedicta ꝓpalata fuit ante eiꝰ inuentioneꝫ
Et hoc ꝑ angelum imꝑatori constantino
vel ꝯstancio. vnde legitᷣ ꝙ mortuo ꝯstātino
vel ꝯstancio filiꝰ eius cōstantinꝰ memor vi
ctorie p̄ris q̄ virtute crucis est cōsecutꝰ mi
sit suā mr̄em hierosolimā ꝓ ip̄a cruce iueni
enda. que cū illuc venisset oēs iudeos ꝑ
totā terrā fecit ad se cōuocari. iudei vero
formidātes dixerūt adinuicē quare nos vo
cauit. Unus aūt ex eis nomine iudas dixit.
Scio ꝙ vult a nobis scire lignū sancte cru
cis. videte ergo ne aliquis sibi dicat qꝛ nr̄a
lex ꝑ hoc destruetᷣ. Auus eīm meus p̄ri meo
et pater meꝰ mihi moriēs indicauit vbi sit
absconsa. Cui iudei stricte multū ꝓhibuerūt
ne ꝓderet. Cum vero ante reginā venissēt
et si nollent indicare locuꝫ nec crucē iussit
eos oēs cremari At illi tunc timētes tra-
diderunt iudam. quem illa sic alloquitur di
cens. mors et vita ante te elige qd̄ vis cru
ceꝫ indica. Cui ille qūo possum scire cuꝫ iam
plus q̄ ducenti āni sunt ꝙ xp̄us fuit crucifi
xus et ego natus nōdum fui Tūc ip̄a eum
iussit cruciare fame in carcere. q̇ tandem ex
tractꝰ iuit cū regina ad ip̄ꝫ locū Et cū oras
set locꝰ subito cōmouebaᷣ et odor mirabil